

LIETUVA

Nr. 11.

CHICAGO, ILL., SUBATA, 16 KOWO (March) 1895 m

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas III.

Isz dalies darbu.

Bethlehem, Pa., 10 Kowb, — Cze szendien kompanija "Bethlehem Iron Co." apgarsino sawo darbinykams., kad no ryt dienos atidaro fabriba plieniniu isdirbiu ir kad ne tos dienos wisi darbinykai gali sugryzti in darba. Tame fabrike dirbo 1000 darbinyku ir per du menesi jau buvo perstoja dirbtie. Dabar wiena gelezinkelio kompanija apstelewo tame fakrike 12.000 tonu reliu del gelezinkelio.

Wel nêlaine mainose.

Minersville, Pa., 8 d. Kowo.—
szioms dienoms angleka-
syklose Thomastown tapo suzeis-
tais Mikolas Griskonis, lietuvis
ir Mikolas N. lenkas. Abudu jie
dirbo kaipu "leberjai" prie mai-
nierio lietuviu J. S. Wiena už-
provyta skylia dege uzmieris,
o antra lebery M. Griskonis,
kuris nesuprasdamas to darbo,
uždege ant syk wisa skwipa ir
toj sekundoj szuwys isaszowe. Tai
tik laime,kad szuwys buwo ned-
delis, jeigu kitaip, butu tapia-
wisi trys ant wietos užmusztais.

Mikolas Griszkonis turi kaktą perkirsta ir wisa galwa sukapota o M. N. turi koją perkirsta.

Tokiuose atsitikimuose yra kalcziauseis mainieriai, kad jie duoda leberuiui toky darba, kurio da jis nesupranta. Tokiu budu, ne tik laberys, bet ir pats mainierys ir da kiti nekalti žmones gali prazutie no tokio szaudymo. Negana to, da paskui ir tie patys amerikoni mus iszjuokia, wadydami kwailius polenderiais. D.K.

Kas isz tu lenku iszdigs?

Tai ir nedyvas, kad amerikoni teip didžiai tu lenku nekenčia, nes ir isz tiesu tie žmones jau negerau prezentawojasi už laukinius indijonus. Juk ne per ka kita, kaip tik per swietiszka (?) ju pasieligima ir wisa Lenkija patuko maskoliui in nagus, o po draug su jaje prakiszo ir musu tewynia, Lietuwa. Jau skaitytojai prisiklause, kas neseniai dejos Chicagoje su lenkiszkomis bažnyciomis, o dabar paklausykite, kas atsitiko Omahoj, Nebraskoje. Teip pat lenku bažnycioje:

Utarnyke, 12 Kowo, kada kunigas Kaminskas atlaikė ankstyvaisiais mėsiais ir žmones pradėjo iš bažnyčios išseidinėti, būrys susidedantis iš 35 vyrų atėjo iš miesto ant šventoriaus ir 10 vyrų išėjo į burio įnejo į bažnyčią. K. n. Kaminskas dabuvo krikščionijai, o kad išsigirdo būryje žmonių einantį altoriaus išėjimo kiso galva pažiūretie. Tuomet kiti vyrai suriko ant kunigo "atiduok raktus ir išsinesk iš bažnyčios". Kunigas tuojaus nusigriebė du revolverius ir rankas ir liepė tai gaujai išsinesiti iš bažnyčios. O kad žmonės nepaklauso, kunigas šovė į juos. Žmonės teip pat atsakė su šuoliu į kuniga iš savo revolveriu, o kunigas užsiglaudė už krikščionijai ir išėjimo pro duris revolverį, vėre visus šuoliu į savo parapionus; kaktas revolveris liko tuscžia; ir vėliau stovėdami užpakalyje į paduoda jam kita, užlietuota revolverio, o priima no kunigo tuscžia, ir pako kunigas šio

iszszauna, tai waikai jau wel tur
kita užliudawia ir priima no ku
nigo tuszczia, o paduoda wel pil-
na ir teip kare ejo, lyg laike Kos-
ciuszkos kares. Kulkos aplink
didyjy altoriu duzge kaip bites,
suskylejo abroza Sz. Marijos Pa-
nos, nuskalde krasztus altoriaus,
nuarde tinka no sienu ir lubu ir
t. t. O szitie, kurie buwo likia ant
szwentoriaus, kada iszgirdo szau-
dymus bažnyczioje, bijojo ineitie
in widu, idant ir jiems kuriam ne-
patektu kulka in "labony", tai
tik ant lauko stowedami pradejo
mestie in bažnyczia akmenais ir
plytgaliais per duris ir lan-
gus, kad nei wieno lango sweiko-
neliko.

Ant galo atbego detektiwai, paszauke palicija ir wos tokiu budu kowa nutilde.

Trys lenkai tapo per kuniga
paszauti: E. Dargaszewskis turi
abi kojas perszautas; Juozas In-
da in galva paszautas; Jonui Ko-
zickiui kulka per kojos kely perejo.

Kaminkas yra tos pacios kategorijos kunigu, ka yra musu lietuwiszkasis Dembskis, o in szwentino jy ant kunigo koks tenai Joepalaikis wardu Rene Villate, kuris teip lygiai apiszauke sawe wyskupu, lyg Joepalaikis advokatu, ir dabar dirba naujo stiliaus kunigus. Taigi ne zine koki u budu tasai naujo patento kunigas, Kaminkas, dasigawo in lenkiszka baznyčia Omahae ir norejo butie josios probaszezium, o parapijonai jo laikyt norenoje, ir buwo paduota in sudu; sudas prisydojo idanti Kaminkis atsitrauktu isz tenai, o szis neklaue, neziurejo ar parapija jy kenzia ar ne. (teip lyg Jocis, kad jy iszwyryk per wie-

nas duris, tai jis pas tawę inly-
per kitas, ir wel klaus, ar pirksi?).
jis sżwaistes prie altoriaus i-
per priewartą norejo butie Oma-
hos probaszcium. Ant galo para-
pijonai jau kitos rodos su juom
negalejo gautie, kaip tik turejo
eities ir su rewolweriais iszbaidytie
jy, lyg pikta dwasia isz altoriaus.
Kas per daug, tai jau per daug
pas tuos lenkus, jau ir indijona-
to nepadarytu. Tokiem moni-
kykam, fabrikawotiems kunigams
galejo kaily iszluptie kitur kur-
o ne bażnycioje; tokiu budu
nużemino sawo bażnycia sulyg-
paskutinos ir galutinai sutepe-
warda sawo, o toks kunigas (?).
Kaminskiis, kaip buwo gaudau-
sziu teip ir liks. Jam tiek dauk
blogo nepadare, kiek patys sau.

Isz Minersville Pa.

Meldžiū Redystes "Lietuwoš" patalpytie sziuos kelis žodelius:
Nedelioje, 3 Kowo, czionykszt draugyste "Sz. Wincento" laik sawo czwertmetiny susirinkima ant kurio terp inwairiu inneszi mu, swarbiausias tapo wienbal siai priimtu, idant wisa draugyste ter priguletu prie "Susiwiennyjima L. K. A." Norint nekurie newid donai terszia "Susiwiennyjima" kaip inmanydami, bet jis kaip augo teip ir auga ir nekenkia jam nieko nei szuniszkiausi lojyma taradaikos su jo pasekejais. Ne beto, radosi wienas tokis ir is musu pacziu draugystes, kuri geide, idant in draugystia galeto priguletie ir kitwieriai, o kaip draugyste jo geidina atmete, t jis tuojaus nusidawe prie Baczkausko, o tas, zinoma kaip ne prastausnukys žmogus, t

kwarksejo, lyg warna, pasitike-
damas, kad jo kas paklausys in-
trie "Susiwienviimo" neprigules

Jau Zmonės pradeda ir patys suprastie kas jiems yra gero o kas blogo ir nereikalauja klausytie kwarksejimo taradaiku, kuriuos weda žmonis kur in kokias pelkias. Musu draugyste prigules prie "Susiwiennyjimo" norint ir szimtai tokiu taradaiku zaunytu, tai mums neatpeiks ir jo zaunu nieks neklusys. SANAUS.

Isz Forest City, Pa.

Metuose 1892, Lapkričio 3 d. lietuvių musu miestelių susaukė pirmutinį mitingą reikale uždejuoti lietuviškos parapijos. Po išsriszimu inwairiu inneszimu ir klausymu, tapo nutarta uždeiti parapiją ir duotie jai warda "Szw. Antano". Teipogi tapo iszrinktas ir komitetas del rinkimo pinigų. Komitetas su geros walios parapijonais, 29 diena Kowo, 1893' užmokejo už 4 lotus po bažnyčia \$608.59 ir jau szendien lotai yra parapijos loeni, neturedami skolu nei wieno cento.

Pakol neturejome kunigo, wi-
sada waikszejiojome in airisziu
bažnyčia ir tenai wisus dwasisz
kus reikalus atlikdawome, o kada
Scrantonas sulauke g. kn. Peža,
tada jau jis aprupino musu reika-
lus; dabar menesyje Lapkriczio,
1894, sulaukeme g. kn. J. Kura,
kuris nesigailli sawo wargo ir triu-
sio del labo musu busenzios baž-
nyczios. Dabar g. kn. K. leidžia
\$100 ant lioterijos, tikietas tik
tai po 50c.; deltogi broliai nepa-
sigaillekit 50c. ant labo musu baž-
nyczios, o juk wienas isz wisu wis
isztrauks \$100.

Beto noriu da primytie ape la-
bai nemandagu nekuriu lietuviu
pasielgima. Waikszeiojant su ku-
nigu kaledotie, taikosi uzeitie to-
kiu lietuwiu, ka no kunigo kawo-
jas, lyg zuikiai no medincziaus.
O jeigu jau kitaip issisuktie ne-
gali, tai tada sako, kad jis nepri-
guli in lietuwiszka parapija, ale
in airiszka ir in ja pinigus mo-
kas. Dabar paziurekime kaip to-
kiu lietuwiu wakai iszrodz. Wie-
nam name kunigas paprasze, jau
diktoko waiko, persizegnotie, o gi

Sugaukit wagy.

Antanas Dikšas, wagis, paei-
nantis išz Kauno redybos, Rasei-
niu pawiato, Gaures parapijos,
Batakiu Walstės, buwo miestely-
je McKees Rocks ant "boardo" ir
5 diena Kowo pawoge no sawo
gaspadoriaius \$185 ir no wienio
"boardingieriaus" \$170, sykiu
\$355, ir pabego kur po welniu.
Tasai wagis yra wudutinio ugio,
storas, geltoni ir trumpai nukirpti
plaukai, ir geltoni usai, balto ir
paylgo weido, bisky ruapletas,
melynos akys ir ant wienos akies
turi maža randžiuka; teipogi turi
prie sawos raudona bilieta pagal-
tiesas ruskos kariumenės. Jeigu
kas toky pamatytumet, tai sua-
resztawokite ir kogreicziause
duokite žinia ant adreso szito:
Peter Balinski McKees Rocks, Pa.
o bus jamis sugrażyti kasza, ir
kogražiause atnagradyta.

GROMATNYCZKA.

"Ap'zwalgai:" Siuskit no Naujo Metu B. Pupkar, 19 Lafayette st., New Britain, Conn.

Kas toksai išz Minersvilles Pa
prisiunte money order ant \$1.00
tegul duoda žinia, ant ko tie pinigai
gai apwerstie, nes prie orderio
nebuwo jokios gromatos, per ta
nežinome kas prisiunte ir ant ko

UŽTEMIMAS MENULIO.

Pereita nedelios qakty turejo
me užtemima menulio per pus
ketvirtos adynos. Pradejo tem
tie no puses 9-tos ir tesesi ik
12 tai.

Iz lietuwii, kurje tingi skai-
tytie knygas ir laikraščius, ypač
daugybę tokių, kurie suvima
nežino iš ko paeina užtemimas:
menesio arba saules; toki žmo-
nes nekaita – blewyzgoja nesu-
tvertus daiktus ir tokioms saw-
blewyzgomis aptemdina saw-
waikelius ir kitus neiszmananczius
klauso tyti. Kada pamato te-
mentaulia ar menuly, tai nekar-
ta išgirsti juos pliauskiančius:
„Jau tai korone Diewo, tai bu-
“neuradzojai“, badai, marai, ligo-
“wainos“ ir daugybia kitokių
kweilystu pripasakoją.

Deltogi, idant tie žmonės jau nors karta perstotų swajoja apnebutus dalykus, ir nustotų kwailia linia kitus nesuprantancius žmonis, priwersti esame nors pora žodžiu paaiszkytie ta, isz ko ta imasi tie užtemimai saules arba menesio.

Isz Wilkes Barre, Pa.

Ka Baczkaukas zauniya nr. 10
savo taradaikos ape lietuviszka
baliu Wilkes Barres, kad kas
tenai su boboms grebaliojosi, tai
yra bjaury melagyste. Ale jgu
zinoma yra, koki žmones pas
Baczkauksa raszineja, tai nei
dywo nera. Ant to baliaus buwo
netiktai tas wienas baczkauksinis
korespondentas, bet buwo szimtai
kitu zmoniu kurie gali paliudy-
tie kaip kas apsiejo. Zinonoma,
Baczkauksui ir jo pasekejams
tasui storasis yra kaulu gerkleje,
kurio nei nurytie nei iszpjautie
negali, tai nors isz paseliu dergia
jy kaip tik iszmislydami. Tegul
sau zauniya, žmones jau pradeda
suprastie tais jo zaunus J.L.

Ugnis kasyklose aukso.

Kanadoje, kasyklose aukso,
wadinamose "Sultana", arti Rat
Portage iszsiplate ugnis. Wienoj
wadinadoj liepsna apeme wisia iri
nebuwo galima prie "Shafto" pri-
diartysie, kureme tuom tarpu ra-
dosi 25 dabinynia. Keturis isz ju
isztrauke in pusia uždusytus, o ape-
kitus nera wilties idant gywi isz-
eitu.

Preke angarsinimn:

2 oolai, 1 koluma, per meta.....	112.00
- puska.....	1.00
- czerwety meta.....	4.00
- mieny.....	2.30
- wiens syk.....	1.00
2 oolai, 2 koluma, per meta.....	120.00
- puska meta.....	12.00
- czerwety meta.....	7.00
- mieny.....	4.00
- wiens syk.....	2.00
3 oolai, 2 koluma, per meta.....	130.00
- puska meta.....	16.00
- czerwety meta.....	7.00
- mieny.....	5.00
- wiens syk.....	3.00
U metny aparainnu, puse, pinig	
turi butie up.....	3.00
- puska, 6 m. meta.....	0.10
U wisu kuta aparainnu, paduota	
ant trampionu, kuta, ant metny	0.10
butie upkoti wisi pinig.....	0.10

kart randasi terpu saules ir mēnesio, sawo szeszeli uždengia weida menulio, ir tasai lieka tamsumo, o mes tada sakome, kad **MENULY TEMIA.** Ir teip ilgai esa užtemias, pakol isz to žemes szeszelio neiszbreda ir wel nepasimato su saulia. Kartais tasai žemes szeszelis siekia tiktai pusia menulio, czwerty, arba mažytia jo dalelia, ir kiek jo pasiekia, tiek esa užtemta ir teip ilgai, pakol menulis isz to szeszelio neiszseina.

Isz szito supratote, kad mēnēsy aptemdina niekas kitas, kaip tikti žemes šseszelis. Taigi dabar galbut paklausite, kasgi tokšai guri saulia aptemdytie, prieš kuria niekas negali šseszelio isz niekur mestie, nes ji wiska apšweczia ir wisokis šseszelis priešai josios szwiesa pasirodytie negali.

Kaip jau žinome, kad menulis neszwieczia pats isz sawes, o tik blizga no saules, bet blizga jo tik-tai ta puse arba dalis, kuria szwie-sa saules užgauna; o kita puse yra toke tamsi, kad jos suwis žmogiskos akys, per toky toluma, inžiuret negali. Kada menulis randasi no mus toje pat szalyje kur ir saule, tada esa wisas toks tamsus, kad mes su wisai jo inžiur-etie negalime ir žmones wa-dina jy tusztymais, arba kaip kalendoriuose priima J a u n s. Tada jis teipgi yra ant dangaus kaip ir buwo, tik tai to-jo puses, kuria mes guletume ma-tytie neapszwieczia saule, nes ji stowi da daug toliu už menulio ir in jy szweczia isz anos puses, kuri yra no mus užgrežta; tada mes menulio negalime inžiur-etie ir per tai wadiname jy tusztymais ar delcia, lyg tai butu kasžin kur iszdilias.

Taigi saulia wisada temia pa-
czeme laike tu tusztymu, delto,
kad kartais menulis pataiko už-
slinktie ant pat kelio terpu mu-
si saules ir sawo tuom dideliu ri-
tiniu uždengia saulia no musu a-
kiu, kad mes teip lygiai liekame už
menulio, lyg už kokio didžiausio
muro ir per jį negalime saules
pamatyti, kuriai sawo placziu
szeszeli užkloja, lyg su kokia il-
ga szluota musu wisia žemia ir pa-
daro mumis isz szwiesios ir gied-
rios dienos tamsiausia naktį.
Kartais jis su sawo ritiniu (tekiniu)
uždengia tik pusia; czwerty, arba
maža dalelia saules ir kiek jos už-
dengia, tiek esa aptemos, ba pet-
jo briauna negalime tos dalies
saules pamatyti. Tokiu tai budu
darosi užtemimas saules.

Taigi išszio trumpo ir pawirszutinio paaiskzinimus kuris tik su atyda jy perskaitys, supras išszko imasi tie aptemimai saules ir mensesio ir pažys, kad tai neyra joki stebuklai, jokie korone Diewo, o tiktai dalykai gamtos, kurie buwo nuo pradžios swieto, yra ir bus sulig jo pabaigai.

NO REDYSTES.

Dabar pasiskubykite užsirasztyti „Lietuva“, nes su jos ateinanciu numeriu prasides „Istorija Amerikos“ kuri da tik pirmu kartu bus spaudzama lietuviszkoje kalboje. Ta istorije yra reikalingiause pazintie kiekvienam žmogui, gyvenanciam szioje žemėje, nes pakol žmogus nežino istorijos žemes, kurioje jis gyvena, negali pažytyti jos tiesu nei industrijos, ko nežinodamos to niekad negali pastotie ant augsteszio laipsnio, kaip tik amžinai pilnvetosi rdlio ar lopetos, ir daugiau nieko. Deltogi pasiskubykite užsirasztyti „Lietuva“ dant no pat pradzios gauname mineta istorija, nes ne perskaitę pradzios negalesite ja gerai suprastie

RED.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis Laikraštis "LIETUVA"

Išleidžia kas Subata, Chicago, Ill.

KAS TUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IR UŽMARE.....\$3.00

Užveizdetojas A. OLSZEWSKIS.

Rankraščiai (korespondencijos) ir laisvą tu-
rą turi būti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pagal tur būtį siunsti per MONEY ORDER arba
REGISTRUOTĄ GROMATĄ ant ranku

A. OLSZEWSKIO,

954 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Chicagos.

Isz Lietuviu Palitikiskzo Susiwenyimo.

Nedeloje, 10 Kowo, Bažnytinė-
je saleje, tuojaus po misparui
"Lietuviu Palitikiskzas Susiwe-
nyjimas" laike Mass-mitinga, ant
kurio susirinko in tukstai su
wirsziam lietuwii. Ant mitingo
pribuwo pasiuntinys p. Swift'o,
kandidato ant majoro miesto, p.
R. A. Angstein ir pribuwo repor-
teriai isz anglaszkų republikonisk-
ku laikraszczių isz "Tribune" ir
"Inter Ocean," kurie padawe ant
rytojasz žinias in tuos paczius
laikraszczius, iszgirdami lietu-
wii weikluma. Ant mitingo kal-
bejo p. M. Waranka p. A. Ste-
ponawiczai, o p. R. A. Angstein,
p. Leonas Nowakas ir p. Louis
H. Ayme angliskai. Nutare neuži-
gio suszauktie kita didely mitin-
ga in "Vorvaerts Turn Hall"
ant 12-tos ul. arti Halsted. Už-
taigi broliai, kada in tenai busite
szaukiami. nepatingekit susirink-
tie isz wisi krasztu miesto ant
tos poros adny laiko, nes priža-
dejo pributie ir pats Swift'as,
idant pribuwas pamatytu jogiai
mes del jo gero dirbame ne tik
lieziwiiu, bet ir darbo ir jogei
esame ne blogesneis žmonem isz
tokius airiszius arba lenkus ir
kad mumis ta pati dale priguli
isz palitikos, kaip ir kitu tautu
kliubams. A. OLSZEWSKIS, sekr.

Parapija 12-kos apaszta- lu galbut nusikaneweiks.

Czetwerge, 7 Kowo, apturejo-
me ilgoka laiszką no teip wadina-
mo 12-kos apaształu komiteto,
su praszymu intalpytie in laik-
raszty, ir tamē laiszkę komitetas
prižadejo ant seredos, 13 Kowo,
atsilankytie musu redakciyje ir
suderetie apgarsinimus sawo nau-
jos parapijos; bet laukem, laukem
ir po szei dienai mineto komite-
to nesulaukeme. Ta laiszką in
pereita numery patalpytie buwo
perwelū, o in szita numery jau
buwome paemia in rankas ir ke-
tinome talpytie, ale atradome ne-
kurios žodžius teip supainiotus,
kad joki budu jau supratie nebu-
wo galima, taigi pasideja kores-
pondencija ant stalo, laukeme atein-
ant komiteto, kuris, tikejomes,
paaiskys mums, ta dalyka, bet ir
subatos sulaukeme, o komiteto
nera ir isz tos priežasties kores-
pondencija in laikraszty wel ne-
patilpo. Dideliai dywyjomes, kas
tam komitetui pasidare, kad pri-
žadejas ant tikro butie seredoje,
ir swis nepasirode. — Ugi szee-
dien ateina in redakciya žmones
ir praneza mums — kad Jecpa-
laikis, kaip pirmutinis tos 12 kos
apaształu parapijos inkurtojas ir
agitatorius — uždejo ten kur —

po "saidwoku" — b a n k a — ir
dabar sako, kad jau 12-kos apasz-
tału parapija szymet nepastos,
nes kiek turejo surinktu pinigų
ant pirmo apaształams "žiny-
czios", tai wisi iszejo ant inrengi-
mo minetos bankos.

Tai mat, ka ta lokamstwa ant
pinigu daro... kaip ir tas Joe
palaikis, toks pabažnas waikinas,
ant kurio wisi Chicagos lietuwiai
snekejo, kad bus pirmu apaszta-
lu isz 12 kos minetoje "žinyczio-
je. — Ne — iszišada "žinyczios",
o uždeba banka. — Mat ka ta lo-
kamstwa daro, — wisgi mielesni
pinigai, negu apaształai....!

Na, tiek to, nors apaształystos
atsižadejo, ale banka uždejo; dabar
lietuwiai nors tures kur pinigų pa-
sidetie, kur nei wagiš pawogs, nei
ugnis sudegys ir niekad nepražus,
ba turi geras "properties": pusan-
tro koto, ant pecziu ir stiklinius
akulorius ant akiu. Yra tai la-
bai atsakomas žmogus ant bankie-
rius.

In Lietuwius.

Wisi lietuwiai, kurie norite
gautie amerikonszkas popieras,
ateikitia in redakciya "Liet vos",
o gausite tikietus ir bus pasaky-
ta, kur ir kaip popieras gautie.
Teipogi kuriem yra arcziau, galite
atsizaukite ir pas prez. "Lygos"
St. Rokosza, 109 W. Randolph
st. arba pas sekr. "Lygos" M.
Waranka, 12 Crittendent st., o
teip lygiai geusite. Tikrai pasi-
skubykite, nes jau trumpas yra
laikas, o kas nesuspesit, tai kad
ir be popieru, eikite utarnyke
registrawotis, o po registracijai
galesite popieras gautie.

Mitingas.

Nedeloje, 17 Kowo, tuojaus po
misparui saleje L. Azuko, "Lie-
tuwiskzas Republ. Kliubas 6-tos
Wardos" laikys sawo mitinga,
ant kurio priwalo pributie wisi
lietuwiai kaip in kliuba prigulinti
teip ir ne prigulinti, wisi yra
užprasžomi pributie, nes ateina-
czeme utarnyke bus tai diena re-
gistracijos, o no tos, už nedelos
laiko balsawimai, užtai turime
wisi susirinktie ir pasikalbetie
kaip registrawotis, ir kur
ir už ka turime balsuotie. Nepa-
mirszkite, tuojaus kaip tik iszei-
site po misparui isz bažnyczios,
susirinktie in L. Azuko salia, ant
kertes 33czios ir Auburn ave.

A. OLSZEWSKIS prez.

Žinios wisokios.

† Kasierius bankos žmoniū,
mieste Caraveggio, Italijoje, pa-
bego ir nunesze su sawims 200.
000 liru isz bankos.

† Kaime Orlowe, gub. Wil-
niaus užmauge nakties laike wien-
na turtinga randatoriu dvaro,
Dowidawiczii, jo paczia, penkis
waikus ir dvi merginas.

† Porte Lizbonos, Portugalijo-
je, nuskeno laiwas su 900 bacz-
ku kresinos, kuriis buwo pri-
emias no amerikonszko garlaiwio
"Auburndale" del iszwežio ju
in kraszta.

† Lietuwiai Arkanso jau pra-
dejo arte ir awiazs setie. Oras
sziuom laiku tenai yra labai gra-
žus. Naujos lietuwiskzos stubeles
kasdien dygsta ir wisi lietuwiai
yra sweeki ir linksmi.

† Rewoliucija ant salos Kubos
da nenutyko, bet raszo kad yra
karszeziauseme sumiszime. Mair-
tynyku susijunge dvi partijos in
wiena ir imasi kariumenia. Jau
nekurios miestelius paeme in sa-
wo rankas.

† Wakarineje dalyje Kanso, sa-
ko, laikas nekiek pagerejo.
Dwideszimts pawietu tosiu
walstes dawe žinia gubernatori-
ui, kad jau nereikalauja paszel-
pos, ape kuria pirmiau raudas
buwo emias rupyti. Legislakura
buwo paskyrs \$100.000 ant pa-
wargusiu gywentu tows walstes.

Wietines žinios.

— Pietines dalies miesto Chi-
cagos didelis airisziu "Indepen-
dent Kliubas" teipgi nutare bal-
suotie už republikonus.

— Pasiskubykite pirktie tikie-
tus ant iszgrajyimo farmos Air-
kanse, idant ape Welykas butu
traukimas. Jau tikietu neuždaug
randasi.

— Chicagos wyriausesis pacz-
tas kasdien turi priimt ir perleist
per sawo rankas 800.000 groma-
tu ir 50 tonu wisokiu laikraszc-
ziu. Yra tai milžiniszka proce.

— Kas nori gautie geros ir
szwiežios mesos, tegul eina pas
A. Malkewiczii, 3234 Laurel st.
o gausite geriausą laurę ir už
pigiau kaip kitur (12—6).

— Nedeloje, 17 Kowo, Bažny-
tineje saleje, tuojaus po sumai
"Gwardija D. L. K. Wytauto"
laikys sawo susirinkima, ant ku-
rio priwalo wisi sanariai pributie.
A. ŽEMAITIS sekr.

— Iszduotojai busenczio naujo
lietuwiskzo laikraszczių "Am-
žiaus" swisai užmigo, galbut jau
ir mislytie ape jy nustojo. — Wis-
ada isz didelio debesio mažas lie-
tus lyja.

— Gražu Abroza "Kražiū Pjo-
wynės, gali dabar gautie redak-
ciyje "Lietuvos" už 50c., už
paczta 10c., o kas ant sykio ima
kelis tokius abrozus, tam kasztu
paczto nerokuojame.

— Ar nori padwejtie sawo
pinigus? Jeigu teip, tai pirk lota
ant 33czios uleyczios, o už poros
metu tie lotai bus kita tiek wert.
Da metai atgal galejote juos
pirktie už \$600. o szendien jau
po \$800.

— Subatoje, 16 Kowo, 8 adyna
wakere, saleje Pulaskio, po nr.
800 Ashland ave. Lietuwiskzas
Rep. Kliubas 9-tos Wardos, lai-
kys sawo susirinkima. ant kurio
užpraszo wisi lietuwius isz apli-
kui susirinktie. Sekr. MOSCICKIS.

— Utarnyke, 2 diena Bala-
ndžio bus diena elekciju, arba die-
na balsawimo. Ta diena kiekwie-
nas lietuwys turintis amerik-
niskzas popieras priwalo etie bal-
suotie; tikrai pirmiausei turi re-
gistrawotis dienoj 19 Kowo.

— Nedeloje, 17 Kowo, bažny-
tineje saleje, 1 adyna po pie-
tu, Draugyste "Sz. Jurgio" lai-
kys sawo prieszmetiny mitinga,
ant kurio priwalo pributie wisi sa-
nariai tos draugystes, nes bus rin-
kimas naujos administracijos.
K. KOWARSKIS, prez.

— Utarnyke, tai yra 19 diena
Kowo pripuola registracija priesz
ateinancias elekcijas. Kiek
wiens lietuwys, kuris po ruden-
niu registraciju persekele in kita
wieta gywentie, turi eitie isznaujo
registrawotis, nes kitaip nebus
prie balsawimo daleisti.

— Žydai szymet jau beweik
wisi pawirgel in republikonus, ku-
rie per daugel metu migo wady-
ties demokratais. Jau szendien ra-
site beweik kožioje wardoje žy-
diszkus republikoniskzkų kliubus
ir kožnas relikia "uhrhrhrra! fohr
hrepublikan".

— Kita nedelia po pietu, 24
Kowo, bus didelis mitingas, wisu
Chicagos lietuwii, saleje ant 12tos
ul. Pamykite, idant ko. skaitlin-
giausiai tenai susirinktie; nes bus
ir pats Swift'as ir tures sawo kal-
ba. Priesz mitinga bus iszdalytos
korteles, kuriose bus apgarsyta
kaip ir kada susirinktie.

— Su sziuom numeriu "Lietu-
vos" užbaigemia "Trumpa Istori-
ja Lietuwos", o ateinuanciamie
pradesime talpytie "Istoriya Su-
wienytu Walstiju Sziaurines A-
merikos", kuri apims apraszyma
szios žemes no atidengimo jos su-
lig sziai dienai. Ta istorija
netiktai bus laikrasztyje talpi-
nama, bet po draug ir knyga isz-
eis.

— Subatoje, 16 Kowo wisi sa-
nariai draugystes "Szw. Jono"
priwalo atbutie spawiede szw., o
nedeloje ant ankstywu misziu
wisi su paroda turi priariatytie prie
Szwencziausio Sakramento. Pu-
siau septinta adyna ryto, turi wi-
si pributie in bažnytinia salia, o
isz tenai, prisieigia ženkliulus ir
užsideja baltas pirsztinaitias, eitie
su paroda in bažnyczia.

K. Pocius, sekr.

— Yra kalbama, kad Hopkin-
sas, dabartinis majoras miesto,
dirba teipgi už Swift'a, idant ta-
sai taptu iszrinktu ant majoro
miesto. O delko? Delto, kad
Swift'as padawe demokratu in
suda už suwogima jo pernyks-
czio balsu. — Dabar Hopkinsas
sako teip: jeigu Swift'as teiksis
sunaikytie ta prowa, tai asz dirb-
siu su wisiis sawo pieteliais už
jy, idant szymet butu jisai iszrink-
tu ant majoro miesto.

— P. Kazimieras Pocius, wi-
siems gerai žinomas lietuwys,
kaipo prigulintis in kelias chi-
caginas draugystias, yra dabar
agentu "Lietuvos" Chicagoje.
Turi no mus pawelyjima priimtie
wisokius apgarsinimus in "Lie-
tuva" ir užrasztytie naujus abo-
nentas, ir nu jy pinigus priimtie.
Apart jo newale daugiau niekam
ant "Lietuvos" kolektawotie.
Podraug pardawineja knygas
szkaplierius ir kitokius dalykus.

— Naujas dienis lenkiskzas
laikrasztis isztiesis netrukus
Chicagoje. Iszduos jy akcijonie-
riai. Sako kad padaryta yra 1000
akciju, o kožna akcija po \$10, tai
sykiu pasidarys \$10.000. Ir sako,
kad jau ant \$7.000 turi akciju
iszpardawia ir bile diena laikrasz-
tis ketina pasirodytie. Naujas
laikrasztis užsideba wienatiniai
ant to tik, idant warde Chicagos
lenku dirbtie palitikoje už repu-
blikoniskza partija ir isz jos sau
pelną traunktie.

— Pereita subata, tapo nuim-
tas fotografijos no stowylos Je-
zaus Nazarensko, kuria tai sto-
wyla dawe padarytie guodotinas
kn. J. Balcawiczius in Arkanso
Lietuwiskzas Kolonijas. Stowyla
yra lygi didžio su geru wyrū,
stowes jy didžiamjam altoriuje
koplyczes, kuria statys Lietu-
wiskose Kolonijose. Ateinancze-
me numeryje "Lietuwos" galbut
paduosime wisa apraszyma tos
stowylos ir sa abrozeliu.

— Siusdami gromatas in re-
dakciya, ar tai isz Chicagos, ar isz
kitu miestu, wisada turite užde-
tie markia už 2c. o ne už 1c., nes
kitokiu budu turi redakciya da-
mokitie ta centa. Už 1 centa gali
eitie tikrai drukawotos gromatos
ir tai atdydarytos, o rasztytos, ar
jos but atidarytos ant dydarytos,
ar tame paczeme mieste, ar kur
toliau siuncziamos, wisada reika-
lauja turetie markia už 2c., o ne
už 1c.

— Nedelos nakty patiko neti-
keta nelaime p. Jona Norwisziu,
wisiems gerai žinoma lietuwy,
gywenanty po nr. 929 33 rd st.
Wazewo jisai isz miesto namo
ant elektriskzo karo ir kada da
wazewo iki sawo uleycziai, ir nelie-
pias sulaikytie karo, norejo no jo
nuszoktie. O kad karas leke wi-
su sawo smarkumu ir jisai tuom
tarpu no jo szoko, krito in žemia
su tokiu smarkumu, kad persikir-
to sau kaktą in ranka iszsisuko.
Daktaras turejo kaktą susiutie in
ranka taisytie. Dabar neszirojasi
ranka pariszta ir galwa turi apti-
nusia, ir nežine kaip greitai isz-
gis.

— Italijonai 17tos Wardos tu-
ri sawo labai twirta kliuba ir szy-
met ketina pastatytie ant kandi-
dato, ant aldermano 16tos Wardos,
italijona, wiena isz sanariu
sawo kliubo wardu William O'
Hara. Tai matote, italijonai ro-
dos yra biedniausia ir wargin-
giause tauta, o jau iniegia sawo
tauticzius pakeltie ir urednykus
szio miesto. Teip ir lietuwiai, jei-

gu nepatingetu, nereikalauja dau-
giau nieko weiktie, tiktai pribu-
tie ant kiekieno palitikiskzo mi-
tingo, o užtiesa kad ir mes su
laiku galeitume pamislytie ape ne-
kiek swarbesnius dalykus.

— Wienatine Lenkiszka
Lietuwiskza Aptieka
p. J. Leszczynsko, ant Laurel str.
po numeriu 3315. Užlaiko
geriausias gydyklas ir prekes la-
bai pigias. Aptiekoje randasi
Daktaras Wl. Statkiewiczius, ku-
ris per ilgus metus praktikawojo
prie ligonbucziu kaipo Europoje
teip ir Amerikoje ir dabar czionai
kas ant noretu, gali jo rodos da-
siektie. Jeigu kas umai pareika-
lautu daktaro, gali jy paszauktie
per telefona isz kiekwiens aptie-
kos. Numeris telefona toks: Yards
709. Teipogi ir D-ras M. P. Kos-
sakauskas priasti in ta paczia ap-
tieka kožna czetawerta ir nedelia
ir jeigu kas reikalautu, gali jy pa-
szauktie kožna walanda per ta
paty telefona isz bile aptiekos.
(15—6)

UŽMOKEJO UŽ LIETUVĄ

J. Milius	Pittston	1.00
J. Raciukaitis	Waterbury	1.00
M. Petuska	Cleveland	2.00
J. Rinkiewiczis	Minersville	1.00
J. Norwika	Druecker	1.00
J. Gedutis	Buck Mountain	1.00
B. Pupkar	New Britain	2.00
G. Tamaszunas	Newark	1.00
T. Cziuprinskas	S. Chicago	2.00
A. Geriba	Brockton	2.00
J. Markunas	E. St. Louis	1.00
K. Gausbas	Leedsburgh	1.00
J. Swirzauskas	Heinesport	2.00
Ch. Thomas	E. Chicago	1.50
Ig. Gizas	Edwardsdale	2.00
A. Krasauskas	New Britain	1.00
A. Makaras	Chicago	1.00
G. Keller	"	1.00
J. Sawickas	"	1.00
J. Bichniewiczis	"	1.00
P. Berzinas	"	2.00
St. Macziukas	"	1.00
K. Jokubaitis	"	1.00
A. Kowarskis	"	1.00

GROMATOS.

lietuwiskzos ir lenkiskzos užsilai-
kia ant paczto.

368 Balczikonis	Rapolas
387 Broly	Nikolas
416 Dziadowicze	Jan
479 Jonas	Frank
502 Kampikewicz	Feliks
523 Lewitas	A.
529 Majewski	Jakob
530 Maliszka	Ricard
540 Morkewicz	Martin
563 Piotrowski	Andrzej
569 Radzikiewicz	Michal
610 Stankewicz	Jan
623 Szwiekauskis	Jozef
625 Szymas	Jozef
339 Waiszwil	Miss. M.
954 Wenzlas	Carl
657 Wielgas	Jan
660 Zadz	M.
667 Zlotkewicz	Mores

PAJIESZKOJIMAI.

Pajieszkau sawo draugo Armo-
no Krauleidžio, paeinanczio isz
miestelio Naumiesczio, Raseiniu
pawietlo, redybos Kauno; jau septy-
ni metai kaip Amerikoje, pir-
miau gyweno Chicagoje, o dabar
nežinau kur. Jeigu kas žinotu a-
pe jo buwima, teiksis danesztie
ant szio adreso:
Adomas Gizas

3182 E. Livingston st.
Philadelphia, Pa.

Pajieszkau sawo brolio Motie-
jaus Pacukonio, paeinanczio isz
red. Sawolku, pawieto Kalwari-
jos, parapijos Rumboniū, kauno
Daujokiszkiu; jau bus 3 metai
kaip Amerikoje; pirmiau gyweno
Pittsburghe, o dabar nežinau kur
besiranda. Jeigu kas ape jy žino-
tu, teiksis man pranesztie, arba
jis pats tegul atsizaukia ant ad-
reso szito:

Juozas Pacukonis
Hastings Pa.

Pajieszkau sawo brolio Powilo
Smailio, paeinanczio isz Kauno
gub. Panewezio pawieto, Naumie-
szio parapijos, kauno Kudrenu,
Jisai kita karta gyweno Hazleto-
ne. Jo prolis dabar atwazewo isz
Lietuwos ir pamete jo adresa. Jis
pats ar kas kitas tegul duoda ži-
nia ant adreso szito:

M. Smailis,
Box 82, Hazen, Ark.

Isz Uzmares.

Da ape manifesta naujojo caro.

Szioms caroms apturejome
laiszką isz Lietuwos, kureme pa-
duoda del žinios da nekuriis isz-
traukas isz manifesto naujojo ca-
ro Mikalajaus II. Minetame ma-
nifeste, nekaipo swarbiausi punk-
tai, randasi szie: Bylos (prowos)
ape prasikaltimus waldžiai Rosi-
jos, nors jos butu da neperse-
nejusios, bet jeigu jau no 15-kos
metu yra užmestos, manifestas
liepia jais iszdildytie ir tu kalti-
nyku daugiau nepersekiotie; an-
tru punktu yra tas, kad žmonems
yra dadeidžiamu paduotie sawo
atsizaukumus in ministra widuri-
niu tiesu su praszymu, pawelytie
gryžt isz užrubežio in sawo tewe-
nia tiems, kurie nera prasikaltia
pagal "statia 241", jeigu tik isz-
begeliai apsimtu užmoketie pa-
darytas skriaudas. O ka kiti ma-
nifesto punktai, tai mus wisi ne-
siekia, tiktai wagiš, žmogžu-
džius, rindorius, karaliskzus dwa-
rus, girias ir t.t., tiktai tiems
suteikia didžiausia walnsta ir at-
leidimą ju kaltybiu, bet žmogus
geras negali nieko isz mineto ma-
nifesto naudotis.

Kare Kynu su Japonais.

Paskutiniomis dienomis wela
Japonai bjaurei Kynus suszweite.
Wel atecia isz ju wiena pamari-
nia forteca art New Chwang. Japo-
nai užpuole ant abazo Kynu su-
sidedanczio isz 10.000 kareiwii
ir per 4 adynas traukesi baisiaus
mūsų. Toje muszkoje krito 2000
Kynu ir 90 Japonu.

Weliau ateina žinios, kad Ja-
ponai wel užpuole kitoje wietoje,
ant Kynu arti Donshotal. Japo-
niskza diwizija užpuole ant ki-
niskzo korpuso skaitanczio 7000
kareiwii ir po dwieju adynu
karsztos muszos priwete Kynus
trauktis szalin. Po pergalejimui
Japonai sudegino miesta Donsho-
tal ir pasitrauke in Liao. Szioje
paskutineje muszo kynai pražde
sawo žmoniu 400, o Japonai tik-
tai 10.

Nelaime ant geležinkelio Rosijoje.

Isz Tambawo telegrafawoja in
Petersburga. kad 9 d. Kowo tru-
kys greitai lekantis isz Kozlowo
ant linijos Woronenskos, susitiko
su kitu taworiniu trukiū arti sta-
cijos Rjazko ir bjaurei susimusse.
Pasazierinio trukio susimusse 3
wagonai, o taworinio 7 ir isz pa-
sazieriu tapo septyni užmusztais.

APGARSINIMAS.

"Garsas A. L." nedelinis laik-
rasztis, iszleidžiamas Garso A. L.
spaudos kompanijos, redomas Dr.
Stupnickio, 1895 metuose talpi-
na swyje: straipsnius ape tautiš-
kus reikalus. — Straipsnius ape
reikalus Lietuwius Amerikoje —
Žinias isz Lietuwos. — Žinias in-
Lietuwiskzu Amerikos Kolonijų.
— Apraszymas lietuwiskzu Ame-
rikoje Kolonijų, swarbiausias ži-
nias isz Europos ir kitu daliu
swieto. — Straipsnius paskirtus
platinimui apszvietimo. — Wiso-
kius naudingus pamokinimus —
Apsakymus naudingus, juokus,
daines ir eilias. Žinias iszimas isz
maskoliskzu, wokiszku, lenkisk-
ku ir kitu laikraszcziu. Telegra-
mus ape paskiausius atsitikimus
swiete, ir t.t., wienu žodžiu: kas
nori žinoti, kas daros Europoje,
Lietuwoje, Amerikoje ir ant wiso
swieto; kas nori žinoti apie Lie-
tuwa ir Lietuwius; kas nori ap-
szvietimo ir pasilinksmimimo, tas
tegu skaito "Garsa A. L." kasz-
tuoja ant metu Amerikoje \$2.00,
in užmare 4 markes.

Prenumerata turi butie apmo-
keta isz wirszas. Kas užmokes
sykiu už metus, gaus pabaigoje
metu downu kokia naudinga
knyga arba paweikslą.

ADRESAS:

"GARSAS AM. LIETUWIU"
Publishing Co. 230 W. Centre st.
Shenandoah, Pa.

TRUMPA SENOWES LIETUVIŲ ISTORIJA

(Užbaigta).

Priartinio Kryžėiwių, wiskas prirengta, reikia pradėti musy, tiktai Jogela wiska trukdo; mat no paties ryto, užsidarius sau keplitelei su artymais ponais ir kunigais, meldžiasi, nieko neliepe, nieko nežuri, kas kur destis. Wytautas kelis kartus pats atjodamas, ragina greičiaus maldas baigtie ir wos paspeja priesz paczia muszio pradžia pritrauktie juos prie darbo. Prasideda muszis. Pradejo Kryžėiwių, užpuldami ant lietuwiskos kariuomenes, stowinczius po deszinei pusei. Baisus armotu trenksmas ko nepražudo musu, nes nepripratia prie jo Totoriai ir dalis musziskiu, pasileidžia begtie, painiodami kariuomenes eiles. Jau Kryžėiwių užstojo jiems kelia ir, kaip muras nesijudina isz wietos. Kryžėiwių, perpykia, užpuola ant ju, nori juos iszkaptie kogreicziausiai, o tie stowi ant wietos besigindami: tiktai kardai ir kirwiai szwaistosi nuolatos pakeliami ir nulaidžiami ir kožas toks kardu ir kirwii nusileidimas guldo Kryžėiwių eilia. Tuom tarpu pradeda musztis ir Lenkai; sumiszusios eiles atsilauka.

Ilgai muszasi wieni kitu neinweikdami, bet Kryžėiwių priwergsta po geležiniams sawo rubais; nauji Lenku pulkai, da neuwargia, pradeda musztis: wirszu ima musziskiai; cze greitieje begikai, matydami, kad nieks paskui juos nesiweja, sugrižta, ir isz wisu szonu apstoti Kryžėiwių pamate, kad paskutine ju diena atejo; ne be muszis jau, o Kryžėiwių iszpjowimas prasidejo! krito jie, kaip žole, dalges pjaunama, ir nei kryžius ju neszojamas, bet per tiek laiko po koju mindžiojamas, neapgyne ju no smerczio. Mažas tiktai burelis paspejo parbegtie namon ir duoti žinia, kad wiskas prapuole.... O lietuwiai jau welai wakare, sugawia da gywuš Kryžėiwių susikure ūges ir linksmai užgiedo: "gimdytoja Diewo linksminkes!" — Teip tai pasibaige wiens isz didžiausiu ir garsiausiu musziu, kur isz abiejų pusiu muszasi apie 300,000 žmonių, o krito ant wietos, daugiaus 100,000; muszistis Wytautui dawe amžina garbia o Kryžėiwiųs prapuly; patys Wokiecziai prisipažysta, kad "szita diena buvo paskutine del garbes ir gulybes Kryžėiwių, ateinanti gi diena renge jiems geda nezinimima ir amžina niekystia."

Per szita karia atimta buvo no Kryžėiwių Zemaitija ir apkriksztyta (1413); bet da kelis kartus Zemaitizai, nenoredami iszszadatie senuju sawo diewu, atsiskaidami no katalikiszko tikėjimo, dare maisztus, kad duotu jiems laiswai garbintie sawo diewu, ir pusantro jau amžiaus praėjus, galima da buvo tamsose giriose atrastie stabmeldžius.

Kaip lietuwų buvo Wytautui waldant.

Pasibaigus su Wokiecziais karems, Wytautas jau nebekele didelii kariu, nes jau niekas jo nebekludė. Atsirado ramus tykumas, kokio no daug jau amžiu Lietuwų nebuwo. Žmones, nebesibijodami prieszu užpuolimų, laiswai sawo darbu užsieme, turtai žmonių augo, amatinyste platinosi, didinosi prekybe; Lietuwiai siunte sawo taworus pas kaimynus ir tolimus krasztos per Baltasias ir Juodasias marias; už sawoji taworus gaudawo isz wiso swieto daiktus, kiuriu nebuwo Lietuwų. Miestai didin ir turtingin ejo; žmonių miestuose ir kaimuose daugiaus atsiradawo, nes kares netrukde žmonių augimui, ir isz kitu szaliu pribuwo Lietuwon žmones, kuriems sawo tawynę sunku buvo gywentie per prispaudimus ir persekiojimus; Lietuwų-gi szito tada nebuwo,

nes del Wytauto wisi žmones buwo lygus: ar tu katalikas, ar ne, ar lietuwys, ar gudas, ar žydas, ar teip koks žmogus, ar didžiausias bajoras, ar menkiausias ukiykas, jam wis tiek buwo, — buk tiktai dorum žmogum ir ramiai sau gywenk; o jai noretu kas nuszkriaustie, eik pas paty Wytautą skustis: jis wisus iszklausydawo ir wisus wargintojus pasiekdawo sawo galinga ranka!

Wytautas nori karaliaus wainika gautie.

Teip Wytautas walde Lietuwa, kurios rubežiais tada buwo, no sziauriu ir pietu, Baltosios ir Juodosios mares, no wakaru, Wokieczii ir Lenku žemes, o no rytu, Lietuwos rubežiai netoli buwo no Moskwas miesto. Garbino tada wisi Lietuwa, garbino ir Wytautas, nes wisame swięte nebuwo tada lygaus jam waldytojauš. Teip wadinamas Rymo cisorius žadejo jam duotie karaliaus wainika, parodydamas tuom sawo guodonia; wisi aplinkiniai kunigaikszciai ir karaliai pripažino, kad reikia jy apwainikuotie karaliaus wainiku; Wytautas ant to tiko, nes pats mate, kad tai jam reikia del Lietuwos iszaugsztinimo; reikejo tai delto, kad Lenku ponai ape Jagelos prižadėjimus užmirsztu, kad wisiskai uustotu mislytie ape suwienyjiama Lietuwos su Lenkija ant naudos Lenkijos ponu. Mate, kad tai žadejo Jagela, užkuroms eidams už Jedwygos, wienok iszpildytie tai negalejo, prispirtas atiduote Lietuwos sosta Wytautui, szitas gi nors dawe prisiega Jagelos klausytie ir sandarų su Lenkais gywentie, nors sutarta buwo, kad Lietuwos sostas wel Jagelai prigules, jai Wytautas ankszcias numirtu, wienok jis walde Lietuwa, kaip norejo, o Lietuwiai nei girdetie norejo ape priklausyma Lenkams. Tai mums gerai parodo toks atsitikimas: užsigedus wiena karta Jadwygai dones (mokeszcii) no Wytauto, jis su Lietuwos bajorais toky dawe atakima; "mes wisadabuwome laiswai žmones, tewai musu niekad Lenkams mokeszcii nemokejo ir mes teippat norime gywentie."

Užtai Lenkai, bijodami galingo Wytauto atėjus geram del ju laikui, reikalaudawo atnaujinimu prisiegos; teip tai atsitiko Wilnijai (1401 m.) ne užilgio po nelaimingam ant Worsklos musziui tas pats atsitiko ir Gorodlei 1413 m.: czion Wytautas atnaujino prisiega, czion susirinkia Lietuwos ir Lenkijos ponai susitare gywentie amžinoj meilei ir sandarų, o kad labiaus Lietuwos bajorus pritrauktie prie Lenkijos, jiems duotos buwo tiesos, kokias turejo Lenku ponai.

Suwažiawimai Lucke ir Traukuose 1429 ir 1430 m.

Užsigedus-gi Wytautui karaliu taptie, Lenkai, kaip iszsigaledami, stengesi to nedaleistie. Del susitarimo ape tai Wytautas užprasze pas sawia swecziosna aplinkinius waldawos in Lucko miesta. Pribuwo sweczii daugybe: Wokieczii cisorius, pasiuntiniai popiežiaus, Wizantijos cisoriaus ir Kryžėiwių mistro, mistras Kardinyku, karaliai Lenkijos ir Danijos, didysis Moskwas kunigaiksztis ir kiti Gudijos kunigaikszciai, kanai Totoriai; pribuwo wisi su daugeliu sawo didžponiui, ir pasidare toks susirinkimas, kokio Lietuwa niekad nebeimate. Wytautas wisus iszkliungai prieme, parodydamas sawo turtinguma; per daugely dienu traukesi balius, wisi geide apwainikuoti Wytautą, bet Lenku ponai ir Jagela ant to nesutiko ir niekas ju negalejo prikalbetie. Ant galo Wytautas, užpykias, žada ir be ju sutikimu apseitie ir ant kitu metu wel sweczius užpraszo Traukuosna. Nusigando Lenkai ir Jagela, ner ka jiems darytie, žadejo Wytautui wainika Lenkijos karaliaus, bet jy, paniekindams, atmete.

Ant kitu metu wel susirinko swecziai Traukuosna; jau wiskas

buwo parengta, jau lauke tiktai karalieszko wainiko, Wokieczii cisoriaus siuncziamo, sztai atejo žinia, kad Lenku ponai ateme pakeliui no pasiuntiniu wainika. Wytautas tuom labai susikrimto, apsigro ir neuzilgio numire (1430).

Muszis ties kmerge 1435 m.

Mirus Wytautui Lietuwiai pakele didžiuoju sawo kunigaikszczii Swidrigela, Jagelos broly, bet negalint jam Lietuwa suwaldytie, už dweju jau metu waldžia buwo atiduota Zigmantui, jauniausiam Wytauto broliui. Prie jo tai atsitiko garsingas ties Wilkmerge muszis, kur rnaizsta priesz Zigmanta keliantis Swidrigela ir jo talkinkykai — Gudai, Totoriai, Kryžėiwių ir Kardinykai — in dulkės buwo sumuszti Lietuwii: czion Kardinykai atrado sau tokius paczius kapus, kokius Kryžėiwių atradia del sawes buwe ties Zalgiriu. Szitas musu kunigaiksztis buwo užmusztas ponu, kurie jo labai nekente, nes juos baisiai spaude ir persekiojo (1440) metuose.

Paskui jy walde Kazimieras, kursai tapo iszrinktas ir Lenku karaliu (1447 m.); no to laiko Lietuwa ir Lenkija waldo jau wieni ir tie patys wyrjai, kurie ir wadinasi Lenkijos karaliais ir didžiausiais Lietuwos kunigaikszciais; no to laiko pamažel Lietuwa pradeda silpnyn eitie; no to laiko Lietuwiai ir Lenkai laimes, garbes ir nelaimiui dienas karu jau praleidžia.

Užbaigimas.

Amžius po amžiu slinko, ir Lietuwos galybe ir garbe slinko, nyko ir wyto, kaip žolynai, rudeni sulaukia. Nebuwo kam tawynes gintie, nebuwo kam prakaito ir kraujo už jos laimiai lietie, nes wiena ir kita prisawino ponai; prisawinai-gi patys laimejo, tawynes reikalui nežiurejo ir darbu neužiindami, terp sawes peszesi; o žmones, tuom tarpu, baudžiawose wargo. Negana da to; prasidejo persekiojimai už tikejima, prasidejo spaudimas ir warginimas nekataliku: keles tada Gudai priesz ponus ir katalikus, papludo Lietuwa ir Lenkija kraujuose ir labai susilpnėjo. Džiaugesi, tai matydami, kaimynai, a teidami eme wiena miesta po kitam, wiena szaly po kitai prisawino, o ponai wis tarp sawes besipesze, wis žiopsojio, wis žmonis wargino, pakol prieszai wisiskai nepasidolino Lietuwos ir Lenkijos žememis. Tada ponai tweresi už ginklo; tada matydami, kad wieni neweiks prieszu, pradėjo szauktie žmonis tawynes gintie, bet tie neatsiliepe, mislydami, kad ne blogiau bus ir po swetintauzcii waldžia.

Galas.

Pasibaige Trumpa Istorijs Lietuwii, kuria perleidome per laikraszty wienatiniai delto, idant musu žmones galetu nors kiek geriau apsipazytie su Lietuwos praeitia. Norint istorijs „Sim. Daukanto“ placiau ape Lietuwa apraszo, bet nekarta musu žmones bodisi skaitytie placzius apraszimus ir tik isz tos priezasties ta istorijs daugumui esa nežinoma. Užtaigi szita, norint trumpa ir tik pawirszutiny apraszima, patemyjome labai reikalingu, nes kiek wienas, daug ar mažai skaitantis, gali lengwai ir greitai nors pawirszutiniui apsipazytie su Lietuwos praeitia.

O dabar skaitykite su atyda istorijs „Swienyta Walstija“, kuri prasides ateinanczeme Lietuwos nr., o daug labai daug naudos sau atrasite.

Red.

Temykite Lietuwiai.

Kas norite iszmoktie gerai grajyt prie lietuwiszku muzikanu, galite lengwai iszmoktie to, už dyka. Mokina dwejos wietose, no septintos adynos iki 9tai kožna wakara, po nr. 594 Blue Island ave. ir po nr. 4508 Page st. Gali waikszciziotie kur kam arezciau yra ir gali iszmoktie grajyt ant wisokių intaisu, kas tik ant kokio nori: ant trubu, skripiku portepijonu ir tt. Pasinaudokite wyrjai isz tokios geros progos.

PRADŽE MILIJONIERIU

Wisems žinoma, jog New Yorke yra daug milijonieriu, bet ne daug kas žino, kaip jie dasieke tokiu dideliu turtu, arba kaip jie surinko pirmuosius pinigus.

Daugumas isz tu milijonieriu su pasigerejimu megsta pasakotie ape sawo jaunas dienas ir pradžia gywenimo. Isz ju pasaku matyt, jog isz pradži jie metesi ant wisu pusiu gywenimo, meginio dirbtie wisokius darbus, bet negaledami su darbu uždirbtie jokio turto, kiek wienas isz ju griebesi už biznio ir tik pelnas ir sukytbemis, be sunkaus dirbimo del kito, dasieke baisiai didžiū turtu, czilpudami skatikus isz luomos darbinyku ir kitu žmonių.

Wienas isz ju John D. Rockefeller atsimena, kad jis da budamas jaunas su sawo broliu William bewaikszcziodami po swieta, gawo pas farmery kastie bulwias. Iszdirbia ciela diena, jiedu gawo pa 25 centus už dienos darbu. Jiedu sako, kad pirmieje pinigai buwo sunkiausei uždirbtie. Dabar jis waldo turtus \$145,000,000 wertus ir turi kasmetas pelno mažiausei deszimts milijonu dol. Didžiausy biznis jis waro isz alywos ir yra žinomas wisam swietui.

Kitas, Joseph J. O'Donohue yra wartas \$5,000,000, kuriuos wisus padare jis pats, pardudamas kawa. Jis atejo in szita žeme da mažas ir pasimokinias kiek mokslainese, gawo darbu didžioje krautuweje kawos ant Wall str. Jo darbu buwo nesziotie laiszkis isz rasztinyczios prie rundytojo doko, kur laiwai krowe sawo wėžinius. Už szita darbu jis gawo po \$2 ant nedeliu ir dirbias no 6 adynos isz ryto iki 7-niu wakaro. Kokiu buła dasieke tokiu turtu jis neiszreiszkia, tik sako, jog pirmieje pinigai buwo sunku surinktie, o potom jam tik reikejo daziuretie.

John H. Starin buwo užaugintas Mohawko lomoje, kuri buwo tuszczia wieta no daugel metu atgal kada jis buwo da jaunu wainiku. Jis yra wartas dabar \$20,000,000. Sako, kad jis pirmiaus iszmoko pinigų rinktie, negu kalbetie. Starinas pradeda sawo istorija no to laiko, kada jis gawo ant kredito pakely arkliniu waistu (li-karstwu) ir leidosi in swieta pardawinedamas jais daugiausei žemdirbias. Buwo tai sunku del jo koju, nes tada da retai kur buwo apsigywenusiu farmeriu. Isz pradži niekas nenorejo pirktie jo waistu, nes žmones nebuwo pripratia prie gydymo arkliu ir jiems rodesi nereikalingos. Bet p. Starin eidamas per kaimus ir miestelius, rinko wisokias naujienas, kurias potom pasakajo farmeriams su ywairiais iszmislytais pridez-kais ir tokiu budu inkwepdawo žmonems wilinga nuomonia ir ukwata ant pirkimo. Greicziau kaip per metus jis jau galejo nusipirktie arkly ir pekszcias newaikszczojo. Jo kęlewimai suwede jy in gera pažinty su žmonemis laiwi kanalo ant upes Mohawke. Cze jis apsipazino su laiwi stowiu ir potom ant ju atplauke in New Yorke, kur jis dasigawo in pažinty su senu Commode-ru Corneliju Wanderbiltu, kurem jis su szaltu jaasmu patare, jog jis gali gautie daug daugiaus wežiniu ant upes Hudson, negu ikitol buwo wežama. Kommodorius dawe jam proga ir paskiau pamatys, jog wainikas isz tikro gali ka nuweiktie, dawe pilna syla jam. Po nekoki laiko p. Starin walde bizny žiburiu Central geležinkelio su szintais tukstancziu dolieriu pelno ant metu.

Warner Miller, buwias senatorius, yra wartas \$1,000,000. Jis augo toje pat dalyje Walstijos, ka p. Starinas buwo augias, ir isz mažens dirbo wienoje melnyczioje. Jam isz galwos neiszėjo mislis ape ingijima loenos melnyczios, nes ir jo prawarde pritiko prie to užsiemimo, kaipo reisz-

kenti "Melnika". Jis dirbo 16 adyau kas dien tik už pawalgyma, nakwynia ir apdara. Tur but ir turtu mažiau už kitus turi, tik wiena milijona.

John H. Inman padare \$8,000,000 isz watos ir pietiniu geležinkelii. Jis teipgi turejo sunkia ir painia pradžia pinigų rinkime. Jis atwyko in New Yorke tuojau po amerikonzskai karei tik su \$100 keszeniuje. Pirmo jo užduote buwo surastie sawo wienžemy Richard T. Wilsona, kuris staigu augo turtuose. Wilsonas pagelbejo sawo pietiniam atejunui. Imamas beregint insikabino in bizny ir jo turtas pradėjo augtie, pasidekawojant užgrobinui darbinykiskos prociuos.

Eugene Kelly myre kelis menesius atgal ir paliko nesuskaitomus milijonus. Jis pribuwo in szita žemia su biednais gimdytojais ir turejo atrast sawo darbu. Jis dirbo wienoje didžioje krautuweje naminiu, daiktu turejo prižiuretie peczius, iszluotie aslas, atliktie wisokia siuntynyszia ir t.t., dirbdamas no 6:30 isz ryto iki 7:30 wakaro, už \$1.50 per nedelia. Teip jis apsipazino su bizniu ir dasigawo iki klerko, potom augszcziau ir kada ta firma atidare sawo krautuwa St. Louis, jis buwo perdetiniu jos. Kada tie du bizniai New Yorke ir St. Louis buwo sudeti in kruwa ir St. Louisa nebereikejo perdetinio, Kellyui musze in galwa godulyste aukso ir jis nuwazewo in Californija, kur terp auksinu mainu užsidejo banka, kurios galwa buwo jis pats iki myriui ir sukrowe milijonus. Žinoma kad tie milijonai ne buwo sutwertie isz nieko, biet turejo uždirbtie..... darbinykai.

Charles Pratt paliko po sawo smerczio 25—30 milijonu dolieriu, kuriuos jis padare warydamas biznius su Standard Alywa. Jis pradėjo sawo gywenima no pardawinedamo laikraszciiu ir supratias, jog jam reikalingas mokslas kada tik prigaudamas laiko, ejo mokintis. Potam jis tapo maszynistu. Jis buwo didis žmonių miletojas ir kada turejo dikezei pinigų, uždejo Brooklynne instituta, kury pramine sawo wardu „Pratt Institute". Tame Institute mokina jaunus wyrus ir moterisukias kasdienines amatnikystes, pradedant no žemiausio amato iki augszcziausiam.

Henry M. Flagler, kitas isz Standard alywos milijonieriu, buwo isz jaunu dienu medkyreziu. Szendien jis yra wartas 70—80 milijonu dolieriu. Jis apsiwede su dukteria sawo darbdawio, kuris pasipažinias su John Rockefeller, pamate, kaip gerai jam klojas su alywa, dawe sawo žentui Flaglerui \$2500. Flagleras susidejo su jaunu Rockefelleriu in draugystia ir sutwere Standard Oil Company, bagocziausia ant swieto.

Aiszkei matoma, jog wisokis turtas paein tik isz biznio ir bewiek wisu žmonių turtelei sulenda in keliu dideliu biznierių delmorus. Kodėl-gi Lietuwiai teip atszalia del biznio? — wis tai daro prakeikta tamsybe ir apsi-leidimas. Gal kas pasakys, kad wisems negalima pralobtie, del wisu ne užteks turtu ant swieto, kad kiek wienas po tiek daug turetu. Jeigu teip yra, tai turime kiek tik galedami stwertis už apszwietos, o kada apszwiesime, tai patys suprasime ar gali isztekietie turtai del wisu ar ne, o pažinia žinosome ka turime darytie, idant butu wilkas sotus ir oszka ciela.

DİN DIN.

Wel garlaiwis nuskendo. In Londona danesza 11 Kowo, kad pereita nakty susitiko ant mariu du garlaiwiai arti Beachy Head ir užgawo wiens kita, isz kuriu wienas nuego ant dugno maria. Matyt buwo signalas szaukenti pagelbos, bet nežime arba nors wiena žmogysta isz muszandros garlaiwio iszsigelbejo ar ne?

Kas cze bus su tuom Joe-palaikiu?

Chicago; 12 Kowo, 1895.

Guodotinas Redytojau! Meldžiū patalpytie in jusu laikraszty szia žinia, idant ji butu pasarga del wisu lietuwii Chicago ir wisos Amerikos, idant apsaugotu juos no tokiu latru, koku yra Antanas Jocius. Tasai latras atsiwilko pora sykiu in mano namus ir pasigyre, kad jis esis sekretorium "Chicagines Susiwenyji-mo Kuopos" ir norys prirasztytie mus prie "Susiwenyji-mo". Intikejome jo kalbai, liepeme prirasztytie ir užmekejome jam pinigų inžengos. — Teisybe, wardus mus padawe "Susiwenyji-mui," bet pinigų pasiliko sau ant pralaki-mo. Kiek wiena numery "Vieny-bes" perwartome bejeszkodami sawo pakwitawojimo — nera! Perejo penki ar szesi menesiai, o "Vienybe", kaipo organas "Susiwenyji-mo" da ne pakwitawojo.

Ant galo, isz nekantrumo, raszau gromata prie paties sekretoriaus, ne kuopos, ale wiso "Susiwenyji-mo" in Pittsburgha, prie p. F. Naujokaiczio, su užklausimu, ir—sztai gaunu atsakima, kad musu wardai prie "Susi-w", prirasztyti yra, bet pinigų a nei cento ne moketa. —

Ar tai sziteip gražu? ar tai žmones teip daro? —

Ne, žmones to nedaro, o tiktai galbut liauferiai, walkatos, kurie tingi sau duona užsidirbtie, tai walkiojasi po miesta, lando namas no namo ir wiliója isz biednu žmonių pinigų ir isz to minta, o da nekarta ir ant pralakimo juos apwercia, o pralakias wel eina per tuos paczius žmonis ubagau-tie. — Da isz pradži nenorejome tiketie, ka "Lietuwa" ape jo szu-nybias rasze, bet dabar persiti-krinome, jogei tai buwo tikra tei-sybe, o da ir daugiau duodasi pa-tyrtie ant jo latrysziu, negu "Lietuwoje" buwo iszrokuota. Jeigu kas žingiedus eate ape tai persitikrytie, tai ateikit pas mane, po nr. 160 Bunker st., o parodysiu jums laiszka p. F. Naujokaiczio ir teipgi cze jau yra keletas wyrų, kurie susitadawo su juom ir mate kaip jis wienu wakaru pralozdawo po \$20 ir po \$30 in kortas suubagantu pinigų. Tas Jociukas, kur tik dajuto koky lietuwų, kur tik dajuto koky kuniga, kad ir ne lietuwų, tai lino kaip kiale in bulwias ir werkdamas melde pinigų, girdamas, buk jis waikszcizioja moky-tis daktarystos; taigi ir ne dy-was, kad kn. Radzejewskis, probaszcius lenkiszkos parapijos ant 17-tos ul., iszwijo jy isz sawo namu ir pasake, kad del walkatu jisai pinigų neturi.

Užtaigi prasergszcziu wisus lietuwius, idant nesusetumete su tokiu trempu, kuris be jokios gedos lenda wisur kaip kiale, ir nesidetumet jam pinigų iszwil-lotie, kad nori pinigų turet, tai tegul eina sau in stock yardas ir užsidirba kaip ir kiti, tai tures, o newiliotie, isz kitu sunkiai už-dirbta procia. Da to negana, paduosiu ir in lenkiszkus laikraszczius, idant ne tik lietuwiai bet ir lenkai apsaugotu no tokiu walkio-ju. BOL. ZACHAREWICZUS.

P. R. Taigi ir nedywas ka žmones snekejo, kad Jocialais bus wien isz dwilikos apaszta-lu naujosios, nesenei Chicago užsi-dejusios wienos, ir kolekta-wos pinigų ant žinyczio, o cze mat pasirodo, kad nekalektawos, ale jau kalektawoja. — Galbut jis ir pirmutiniu inkurtoju tos wienos ar parapijos, nes da budamas prie "Lietuwos newa už....redakto-riu, o jau meginio paduotie sawo užmanymus, idant suwienytie liu-terius, kalwynus ir žyds su lie-tuwiais, o dabar mat, kaip paped-lewiojo po Chicago, tai jau ir ži-nyczia isz dwilykos apaszta-lu rengia. Galbut wiens apaszta-las bus del žydu, antras del liu-teriu, treciasis del kalwiniu, ketwirtas del lietuwia ir tt. Jocius geriausie tiks ant žy-diszko apaszta-lu, nes turylgus juo-dus pensus, akys ir gana žydziskos, kaip cibulai ant wirszas iszsi-wertia, tai tik maiszeli su silkens ant pecziu, ir gunglina pirktuks ant pirtukes — pakulaudamas. Tik-tai ant to tikias.

